การอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย: การวิเคราะห์บรรณมิติ

นราธิป ปิติธนบดี[1]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย ในด้านภาษาของบทความ ผู้เขียน สถานที่ทำงานของผู้เขียน รายชื่อวารสาร และทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับการอ้างอิง เป็นการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์บรรณมิติ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การอ้างอิง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่สืบค้นได้จากระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย จำนวน 148 รายการ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกรายการบทความวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า บทความวิจัยส่วนใหญ่เป็นบทความภาษาไทยเขียนโดยผู้วิจัยมากกว่า 3 คน ผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย โดยเป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิสัญญีสารมากที่สุด สำหรับทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผู้วิจัยนำมาอ้างอิงในบทความวิจัยพบว่า ทรัพยากรเว็บส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษที่ตีพิมพ์ใน พ.ศ.2563 มีโดเมนเป็น .org, .or และ .int โดยเป็นเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ้างอิงทรัพยากรเว็บ, การวิเคราะห์การอ้างอิง, บทความวิจัย, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

---

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กลุ่มวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล: npitithanabodee@gmail.com

(Received: 3 March 2021; Revised: 21 May 2021; Accepted: 21 May 2021)

Web Citation of Research Articles on Coronavirus Disease (COVID-19) Published in Thai Journals: A Bibliometric Analysis

Narathip Pitithanabodee [1]

Abstract

The objective of this research article is to study the citation of web resources in research articles on the coronavirus disease (COVID-19) published in the Thai journals in terms of article language, authors, author affiliation, list of journals, and web resources on the coronavirus disease that have been referenced. It is a research through a method of bibliometric analysis using citation analysis technique. The population used in the research was researching articles related to the coronavirus disease that were searched from the Thai Journals Online (ThaiJO) database, totaling 148 items. The tool used to collect the data is the research article record form. The data were analyzed by calculating the frequency, percentage and mean. The research results were found that most of the research articles are Thai-language articles written by more than 3 researchers, most of them are staff working at universities and colleges. It is the most research articles published in the Thai Journal of Anesthesiology. From the web resources on the coronavirus disease that the researcher referred to in the research article, it was found that most of the web resources are in English published in 2020, with domains on .org, .or and .int, which are the most commonly owned by the World Health Organization website.

Keywords: Web citation, Citation analysis, Research articles, Coronavirus disease, COVID-19

---

[1] Asst. Prof. Dr. Narathip Pitithanabodee, Department of Library Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, E-mail: npitithanabodee@gmail.com

บทนำ

นับตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2563 ที่พบการระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ป่วยยืนยันรายแรกนอกประเทศจีน จากนั้นเริ่มมีการเฝ้าระวังผู้ที่เดินทางมาจากประเทศจีน โดยในเดือนกุมภาพันธ์ยังพบผู้ป่วยจำนวนน้อย ต่อมาในเดือนมีนาคมพบผู้ป่วยมากขึ้น (Chokkhanchitchai, 2020) และมีการระบาดของไวรัสดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับเป็นโรคอุบัติใหม่ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม มีนักวิจัยหลากหลายสาขาวิชาที่ดำเนินการศึกษาและวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมผ่านบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในวงกว้างและส่งผลให้มีการเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านทรัพยากรเว็บมากขึ้น เพราะสามารถเผยแพร่และเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ ดังผลการวิจัยของ Chen, et al. (2009) และ Davis & Cohen (2001) ที่พบว่าทรัพยากรเว็บมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เนื่องจากการเติบโตของเว็บส่งผลให้การอ้างอิงทรัพยากรเว็บมากขึ้นตามไปด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอิงอิงทรัพยากรเว็บในงานเขียนทางวิชาการทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยในต่างประเทศมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ้างอิงทรัพยากรเว็บ การอ้างอิงเว็บไซต์ด้านสุขภาพ การอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความ และการอ้างอิงทรัพยากรเว็บในเอกสารการประชุมทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยของ Davis & Cohen (2001) ที่ศึกษาผลกระทบของทรัพยากรเว็บที่มีต่อพฤติกรรมการอ้างอิงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาอ้างอิงเว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนเป็น .com ในการทำภาคนิพนธ์มากที่สุด รองลงมาคือการอ้างอิงเว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนเป็น .org งานวิจัยของ Cui (1999) ศึกษาถึงการอ้างอิงเว็บไซต์ด้านสุขภาพที่ปรากฏในหน้าเว็บเพจของห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 19 แห่ง พบว่า เว็บไซต์ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดมีชื่อโดเมนเป็น .edu รองลงมาคือเว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนเป็น .com และ .gov ในขณะที่งานวิจัยของ Chen, et al. (2009) ศึกษาเกี่ยวกับการอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ระหว่าง ค.ศ.1996-2005 พบว่า การอ้างอิงทรัพยากรเว็บมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วง 10 ปี ซึ่งเว็บไซต์ของสถาบันที่มีชื่อโดเมนเป็น .org และ .int มีจำนวนการอ้างอิงมากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการที่มีชื่อโดเมนเป็น .gov และ .mil และเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีชื่อโดเมนเป็น .edu และ .ac ส่วนงานวิจัยของ Janakiramaiah & Doraswamy (2011) เป็น

อีกเรื่องหนึ่งที่ศึกษาผลกระทบของทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิงในเอกสารการประชุมทางวิชาการ (conference proceedings) ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในการประชุมว่าด้วยระบบอัตโนมัติของห้องสมุดในสถาบันการศึกษาและวิจัย (Convention on Automation of Libraries in Education and Research Institution: CALIBER) ระหว่าง ค.ศ.2005-2006 พบว่า นักวิจัยในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์นำเว็บไซต์มาใช้ในการอ้างอิงมากที่สุด โดยเป็นบทความที่เขียนโดยนักวิจัย จำนวน 2 คนมากที่สุด และเว็บไซต์ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดมีชื่อโดเมนเป็น .org

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีงานวิจัยของ Praditpolpanich, Hongprayoon, & Thanon (2020) ที่ศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบและลักษณะการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 จากสำนักข่าวซินหัว ของเว็บไซต์ในประเทศไทย พบว่า เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ [https://mgronline.com] ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 จากสำนักข่าวซินหัวมากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์ไทยรัฐ [https://www.thairath.co.th] และเว็บไซต์ซาหนุกดอทคอม [https://www.sanook.com]

จากสถานการณ์การระบาดอย่างต่อเนื่องของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มีการผลิตและเผยแพร่งานวิจัยเพิ่มขึ้น การประเมินแหล่งข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาใช้อ้างอิงในบทความวิจัยเพื่อให้ทราบว่าแหล่งข้อมูลใดที่มีความสำคัญในงานวิจัยเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุด โดยเฉพาะการอ้างอิงทรัพยากรเว็บที่ผู้เขียนใช้อ้างอิงในบทความวิจัย ซึ่งการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวต้องใช้วิธีการวิเคราะห์บรรณมิติ ซึ่ง บรรณมิติ (bibliometrics) เป็นวิธีการทางคณิตศาสตร์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และการวัดในเชิงปริมาณและคุณภาพของหนังสือ บทความและสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่าง ๆ (Durieux & Gevenois, 2010) โดยเป็นการศึกษาส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์กันของเอกสาร ซึ่งการประยุกต์ใช้บรรณมิติเป็นที่รู้จักกันโดยเฉพาะในการประเมินเชิงเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับประเทศ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และนักวิจัย (Waaijer & Palmblad, 2015)

การวิเคราะห์บรรณมิติจัดแบ่งเป็น 5 วิธี ได้แก่ (1) การวิเคราะห์การอ้างอิง (citation analysis) เป็นการวิเคราะห์เอกสาร ผู้เขียนหรือวารสารที่ถูกอ้างอิงมากที่สุด ใช้วัดอิทธิพลของเอกสารที่ถูกอ้างอิงว่ามีความสำคัญในงานวิจัย (2) การวิเคราะห์การอ้างอิงร่วม (co-citation analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเอกสาร 2 รายการที่ถูกนำไปใช้อ้างอิงร่วมกัน (3) การใช้การอ้างอิงร่วม (bibliographic coupling) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกสาร 2 รายการที่อ้างอิงบทความเดียวกัน (4) การวิเคราะห์ผู้เขียนร่วม (co-author analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียน 2 คนที่ตีพิมพ์บทความร่วมกัน ใช้วัดความร่วมมือของผู้เขียนในลักษณะของเครือข่ายสังคม และ (5)

การวิเคราะห์คำสำคัญร่วม (co-word analysis) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่ใช้คำสำคัญร่วมกัน เพื่อหาแนวคิดหลักของความรู้ (Zupic & Cater, 2015)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ นักวิจัยและบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนบุคลากรที่ให้บริการสารสนเทศทางการแพทย์และสาธารณสุขได้ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย ในด้านผู้เขียน สถานที่ทำงานของผู้เขียน รายชื่อวารสาร และทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับการอ้างอิง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์บรรณมิติ (bibliometric analysis method) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การอ้างอิง (citation analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความวิจัย (research article) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศ โดยใช้คำค้น จำนวน 6 คำ ได้แก่ “โควิด 19” “โควิด-19” “ไวรัสโคโรนา” “โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” “COVID-19” และ “COVID 19” โดยสืบค้นเมื่อวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2564

2. คัดเลือกผลการค้นที่เป็นบทความวิจัยได้จำนวน 148 รายการ ซึ่งบทความวิจัยที่ค้นได้รวมถึงนิพนธ์ต้นฉบับ (original article) รายงานผู้ป่วย (case report) และบทความที่นำเสนอนวัตกรรม (innovation)

3. บันทึกข้อมูลบทความวิจัยแต่ละรายการลงในแบบบันทึกรายการบทความวิจัย ประกอบด้วย ภาษาของบทความ จำนวนผู้เขียน สถานที่ทำงานของผู้เขียน รายชื่อวารสาร และข้อมูลเกี่ยวกับ

ทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับการอ้างอิง ได้แก่ รายชื่อทรัพยากรเว็บ ภาษา ปีพิมพ์ และชื่อโดเมน

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การคำนวณค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับบทความวิจัย

จากบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 148 รายการ พบว่า บทความวิจัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.3) เป็นบทความภาษาไทย โดยเป็นบทความภาษาอังกฤษ ร้อยละ 27.7 ซึ่งบทความวิจัยจำนวนสูงสุด 47 รายการเขียนโดยผู้เขียนมากกว่า 3 คน (ร้อยละ 31.8) โดยมีจำนวนใกล้เคียงกับบทความวิจัยที่เขียนโดยผู้เขียน 1 คน (ร้อยละ 31.1) ผู้เขียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.1) เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย บทความวิจัยจำนวนสูงสุด 16 รายการ (ร้อยละ 10.8) ตีพิมพ์ในวารสารวิสัญญีสาร รองลงมาคือบทความวิจัย จำนวน 9 รายการ (ร้อยละ 6.1) ตีพิมพ์ในวารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และบทความวิจัย จำนวน 5 รายการ (ร้อยละ 3.4) ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันบำราศนราดูร ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 จำนวนบทความวิจัยจำแนกตามภาษาของบทความ จำนวนผู้เขียนและสถานที่ทำงานของผู้เขียน

ภาษาของบทความ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	107	72.3
ภาษาอังกฤษ	41	27.7
รวม	**148**	**100.0**
จำนวนผู้เขียน	**จำนวน**	**ร้อยละ**
1 คน	46	31.1
2 คน	29	19.6
3 คน	26	17.6
มากกว่า 3 คน	47	31.8
รวม	**148**	**100.0**

ตารางที่ 2 สถานที่ทำงานของผู้เขียนบทความวิจัย

สถานที่ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานสาธารณสุข	30	14.4
สถาบันอุดมศึกษาด้านการสาธารณสุข	22	10.6
มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย	123	59.1
หน่วยงานเอกชน	3	1.4
โรงพยาบาล	24	11.5
อื่น ๆ	6	2.9
รวม	**208**	**100.0**

หมายเหตุ: บทความบางรายการมีผู้เขียนมากกว่า 1 คน และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานต่างกัน

ตารางที่ 3 รายชื่อวารสาร 5 อันดับที่ตีพิมพ์บทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อันดับที่	รายชื่อวารสาร	จำนวน (N=148)	ร้อยละ
1	วิสัญญีสาร	16	10.8
2	วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	9	6.1
3	วารสารสถาบันบำราศนราดูร	5	3.4
4	The Journal of Behavioral Science	4	2.7
5	วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง	3	2.0
5	Journal of Health Science and Alternative Medicine	3	2.0
5	Siriraj Medical Journal	3	2.0

2. ข้อมูลทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับการอ้างอิง

จากทรัพยากรเว็บที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 601 รายการที่ผู้เขียนนำมาอ้างอิงในบทความวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของจำนวนทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัยเท่ากับ 4 รายการต่อบทความ ทรัพยากรเว็บส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.4) เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งทรัพยากรเว็บส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.0) ตีพิมพ์ใน พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020) โดยทรัพยากรเว็บจำนวน

สูงสุด 202 รายการ (ร้อยละ 33.6) มีโดเมนเป็น .org, .or และ .int รองลงมาคือทรัพยากรเว็บ จำนวน 189 รายการ (ร้อยละ 31.4) มีโดเมนเป็น .com และ .co และทรัพยากรเว็บ จำนวน 133 รายการ (ร้อยละ 22.1) มีโดเมนเป็น .gov และ .go ตามลำดับ ทรัพยากรเว็บที่ผู้เขียนนำมาอ้างถึงในบทความวิจัยจำนวนสูงสุด 105 รายการ (ร้อยละ 17.5) เป็นเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) รองลงมาคือเว็บไซต์ของกรมควบคุมโรค จำนวน 69 รายการ (ร้อยละ 11.5) และเว็บไซต์ของสำนักข่าวบีบีซี ภาคภาษาไทย จำนวน 19 รายการ (ร้อยละ 3.2) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของจำนวนทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัย

จำนวนบทความวิจัย	จำนวนทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิง	ค่าเฉลี่ย
148	601	4.06

ตารางที่ 5 ภาษา ปีพิมพ์และชื่อโดเมนของทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัย

ภาษา	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	298	49.6
ภาษาอังกฤษ	303	50.4
รวม	**601**	**100.0**
ปีพิมพ์	**จำนวน**	**ร้อยละ**
พ.ศ.2562	6	1.0
พ.ศ.2563	535	89.0
พ.ศ.2564	1	0.2
ไม่ระบุปีพิมพ์	59	9.8
รวม	**601**	**100.0**
ชื่อโดเมน	**จำนวน**	**ร้อยละ**
.edu และ .ac	18	3.0
.com และ .co	189	31.4
.gov และ .go	133	22.1

ชื่อโดเมน	จำนวน	ร้อยละ
.org, .or และ .int	202	33.6
.net และ .info	30	5.0
อื่น ๆ เช่น .eu, .tv, .cn, .ca, .ph เป็นต้น	29	4.8
รวม	**601**	**100.0**

ตารางที่ 6 ทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิง 10 อันดับแรก

อันดับที่	รายชื่อทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิง	จำนวนครั้งที่อ้างอิง (n=601)	ร้อยละ
1	องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) [https://www.who.int]	105	17.5
2	กรมควบคุมโรค [https://ddc.moph.go.th]	69	11.5
3	บีบีซี ภาคภาษาไทย [https://www.bbc.com/thai]	19	3.2
4	พันทิป.คอม (กระทู้พันทิป) [https://www.pantip.com]	18	3.0
5	ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกา (Centers for Disease Control and Prevention) [https://www.cdc.gov]	13	2.2
6	สำนักข่าวเอชโฟกัสเจาะลึกระบบสุขภาพ [https://www.hfocus.org]	12	2.0
7	ไทยรัฐ [https://www.thairath.co.th]	10	1.7
8	Worldometers (เว็บไซต์รายงานข้อมูลสถิติของโลก) [https://www.worldometers.info]	9	1.5
9	กรุงเทพธุรกิจ [https://www.bangkokbiznews.com]	8	1.3
10	กรมการแพทย์ [https://covid19.dms.go.th]	6	1.0
10	สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) [https://www.weforum.org]	6	1.0
10	สมาคมวิสัญญีแพทย์อเมริกา (American Society of Anesthesiologists) [https://www.asahq.org]	6	1.0

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ตีพิมพ์ในวารสารไทย พบว่า บทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขียนโดยผู้เขียนมากกว่า 3 คนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคอุบัติใหม่อย่างเช่นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำเป็นที่นักวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุขจะต้องทำงานในลักษณะของทีมวิจัยที่ร่วมกันจากบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ที่สนับสนุนการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้านสถานที่ทำงานของผู้เขียนบทความวิจัย พบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Guleid, et al. (2021) ที่พบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่ที่เขียนบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลักในการทำวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ตลอดจนเผยแพร่งานวิจัยในวารสารวิชาการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในวงกว้างสำหรับการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนวารสารที่ตีพิมพ์บทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิสัญญีสารมากที่สุด ซึ่งวารสารดังกล่าวเป็นวารสารที่จัดพิมพ์โดยราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย เผยแพร่บทความทางวิชาการทางการแพทย์และบทความวิจัยทางด้านวิสัญญีวิทยา มีกำหนดออกราย 3 เดือน (ปีละ 4 ฉบับ) และตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิสัญญีแพทย์เป็นบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหลาย ๆ แง่มุม ทั้งในส่วนการดูแลทางเดินหายใจและการดูแลคนไข้ที่ต้องได้รับการผ่าตัดตั้งแต่เริ่มกระบวนการก่อน ระหว่างและหลังการผ่าตัด (Samankatiwat, et al., 2020) ดังนั้น การทำวิจัยของวิสัญญีแพทย์จึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ที่ใช้ในการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยตีพิมพ์เป็นบทความวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารวิสัญญีสารซึ่งเป็นวารสารวิชาการที่เผยแพร่งานวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว

สำหรับทรัพยากรเว็บที่ผู้เขียนนำมาอ้างอิงในบทความวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของจำนวนทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัยเท่ากับ 4 รายการต่อบทความ โดยทรัพยากรเว็บที่นำมาอ้างอิงในบทความวิจัยส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งตีพิมพ์ใน พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yu, et al. (2020) ที่พบว่า บทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วน

ใหญ่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษและบทความทุกรายการตีพิมพ์ในปี 2020 ทั้งนี้ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เผยแพร่สารสนเทศเป็นภาษาอังกฤษ ด้านชื่อโดเมนของทรัพยากรเว็บที่ผู้เขียนนำมาอ้างถึงในบทความวิจัย พบว่า ทรัพยากรเว็บมีโดเมนเป็น .org, .or และ .int มากที่สุด ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chen, et al. (2009) และ Janakiramaiah & Doraswamy (2011) ที่พบว่า นักวิจัยอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เป็นเว็บไซต์ขององค์กรไม่แสวงหากำไรมากที่สุด คือ เว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนเป็น .org และ .int ทั้งนี้อาจเนื่องจากเว็บไซต์ขององค์กรไม่แสวงหากำไรซึ่งเป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือและนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยหลักการและเหตุผลอย่างตรงไปตรงมา เห็นได้จากข้อค้นพบครั้งนี้ที่พบว่าทรัพยากรเว็บที่ได้รับการอ้างอิง 10 อันดับแรกปรากฏว่าเป็นเว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนเป็น .org และ .int จำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ องค์การอนามัยโลก [https://www.who.int] สำนักข่าวเอชโฟกัสเจาะลึกระบบสุขภาพ [https://www.hfocus.org] สภาเศรษฐกิจโลก [https://www.weforum.org] และสมาคมวิสัญญีแพทย์อเมริกา [https://www.asahq.org] ส่วนทรัพยากรเว็บที่ผู้เขียนนำมาอ้างอิงในบทความวิจัย พบว่า เป็นเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกมากที่สุด ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cui (1999) ที่พบว่าเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกเป็นเว็บไซต์ขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่เป็นเว็บไซต์หลักให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ (health-related core web sites) และผลการศึกษาของ Gautam, et al. (2020) ที่พบว่า รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สืบค้นได้จากฐานข้อมูลขององค์การอนามัยโลก นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Cui ยังพบว่าเว็บไซต์ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาเป็นเว็บไซต์หลักที่ให้ข้อมูลด้านสุขภาพด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากผลการวิจัยนี้ที่แม้ว่าเว็บไซต์ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาถูกนำมาใช้อ้างอิงในบทความวิจัยเป็นลำดับที่ 5

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากรเว็บในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เห็นมิติของการทำวิจัยที่เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ดังกล่าวที่มีการศึกษาวิจัยในวงกว้าง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Gautam, et al. (2020) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นทั้งผู้เขียนในสาขาทางการแพทย์และผู้เขียนในสาขาอื่นที่หลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจในการศึกษาวิจัยของบุคลากรในทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการป้องกันและรักษาโรคดังกล่าว ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่านักวิจัยใช้ทรัพยากรเว็บที่มีความหลากหลายสำหรับการอ้างอิงในบทความวิจัย โดยเฉพาะเว็บไซต์ที่มี

ชื่อโดเมนเป็น .com และ .co ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และกระทู้พันทิปที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ ตลอดจนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของบุคคลในวงกว้าง เว็บไซต์ที่มีชื่อโดเมนดังกล่าวจึงได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัยโดยเฉพาะในแง่มุมของการศึกษาเกี่ยวกับภาษาและวรรณศิลป์ในการสื่อสารสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาและแนะนำเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการอ้างอิงในบทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อผู้ใช้จะได้เข้าถึงสารสนเทศได้สะดวกและใช้สารสนเทศสำหรับการศึกษาค้นคว้าและวิจัย

2. นักวิชาการ นักวิจัยและบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถใช้รายชื่อวารสารวิชาการที่ตีพิมพ์บทความวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อพิจารณาเลือกวารสารวิชาการสำหรับการส่งบทความไปตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิจัย

References

Chen, C., et al. (2009). The impact of internet resources on scholarly communication: A citation analysis. **Scientometrics,** 81(2), 459-474.

Chokkhanchitchai, S. (2020). The epidemic of COVID-19 in Thailand. **Journal of Preventive Medicine Association of Thailand,** 10(1), editorial. [In Thai]

Cui, L. (1999). Rating health web sites using the principles of citation analysis: A bibliometric approach. **Journal of Medical Internet Research,** 1(1), 1-13.

Davis, P. M., & Cohen, S. A. (2001). The effect of the web on undergraduate citation behavior 1996-1999. **Journal of the American Society for Information Science and Technology,** 52(4), 309-314.

Durieux, V., & Gevenois, P. A. (2010). Bibliometric indicators: Quality measurements of scientific publication. **Radiology,** 255(2), 342-351.

Gautam, P., Maheshwari, S., Kaushal-Deep, S. M., Bhat, A. R., & Jaggi, C. K. (2020). COVID-19: A bibliometric analysis and insights. **International Journal of Mathematical, Engineering and Management Sciences, 5**(6), 1156-1169.

Guleid, F. H., Oyando, R., Kabia, E., Mumbi, A., Akech, S., & Barasa, E. (2021). A bibliometric analysis of COVID-19 research in Africa. BMJ Global Health, 6, e005690.

Janakiramaiah, M., & Doraswamy, M. (2011). Measuring impact of web resources in conference proceedings: A citation analysis (pp.541-549)**. 8th International CALIBER-2011**, Goa University, India.

Praditpolpanich, K., Hongprayoon, S., & Thanon, P. (2020). The use of news and information, patterns and news characteristics relating Coronavirus disease (COVID-19) from Xinhua News Agency by websites in Thailand. **Dhurakij Pundit Communication Arts Journal**, 14(1), 12-43. [In Thai]

Samankatiwat, S., Pengpol, W., Taratarnkoolwatana, K., Kanjanajongkol, C., Hongsawat, J., Deetayart, S., Sangthong, B., Kongwatmai, K., & Wongsawang, N. (2020). Role of anesthesiologists in COVID-19 pandemic in Ratchaburi hospital. **Thai Journal of Anesthesiology**, 46(3), 132-135. [In Thai]

Waaijer, C. J., & Palmblad, M. (2015). Bibliometric mapping: Eight decades of analytical chemistry, with special focus on the use of mass spectrometry. **Analytical Chemistry**, 87(9), 4588-4596.

Yu, Y., Li, Y., Zhang, Z., Gu, Z., Zhong, H., Zha, Q., Yang, L., Zhu, C., & Chen, E. (2020). A bibliometric analysis using VOSviewer of publications on COVID-19. **Annals of Translational Medicine**, 8(13), 816.

Zupic, I., & Cater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. **Organizational Research Methods**, 18(3), 429-472.